

УДК 687

**ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ УМОВ НА ФОРМУВАННЯ БАЗОВОГО
ГАРДЕРОБУ ОДЯГУ**

О. М. ДОМБРОВСЬКА, О. В. БОРСУК
Хмельницький національний університет

Історичні умови формування базового гардеробу у ХХ столітті спричинили значні зміни у світі, які неодноразово відображалися на аспектах повсякденного одягу та споживчої поведінки людини щодо одягу. Прогрес науки і техніки, світові конфлікти, революція, емансипація і феміністичний рух, зміни в проявах про гендерну ідентичність, швидкі зміни в ритмі життя та впровадження інформаційних технологій, кліматичні зміни і усвідомлення впливу людської діяльності на екологію, а також сучасна світова пандемія - усе це істотно перетворило сприйняття суспільства і окремої особи щодо формування власного гардеробу. Споживачі тепер надають перевагу купівлі товарів, які переважно відповідають принципам функціональності, утилітарності, зручності та комфорту, доречності в будь-якій ситуації, комбінаторності між собою. Вони часто не звертають уваги до якого гендеру вони належать, а акцент робиться на збереженні навколишнього середовища. Мінімалізм виступає одним із ключових джерел функціональності та комфорту, переважаючою тенденцією в повсякденному одязі [1-2].

У 1970-ті роки з'являються дизайнери, які також прагнуть працювати за принципами мінімалізму - К. Кляйн, Холстон, Дж. Армані. Проте в основу своєї діяльності вони ставлять не багатфункціональність речі, а прості форми, спокійну колірну гаму, комбінаторність та позасезонність, що робило одяг «фоном» для індивідуальності людини та суттєво подовжувало термін актуальності речей.

Відповідно до мінімалістичної концепції, ідеальна річ має бути довговічна, зберігати актуальність у відношенні форми та стилю, мати нейтральний колір та форму, яка допускає можливість доповнюватися аксесуарами, не викликаючи візуальної втоми. З цього можна зробити висновок, що люди стають більш усвідомленими щодо комфорту одягу і наголошують на своїх відчуттях, зокрема в повсякденному житті.

Перетворення гендерних стереотипів в гардеробі стає істотним принципом формування сучасного гардеробу. Термін "унісекс" з'явився у середині ХХ століття і був сформований сексуальною революцією 1960-х років, яка почала коригувати уявлення про гендерні ролі ще з початку століття. Жіночий гардероб все більше починає включати елементи чоловічого одягу, такі як ділові костюми з брюками та розширеною лінією плечей.

Сьогодні, масова мода все більше стирає гендерні відмінності в одязі. Моделі, які пропонуються для продажу, мають прямий або вільний крій, виточки часто відсутні, а пройми стають більш глибокими. У розмірному ряді поєднуються два або більше розміри.

В кінці 80-х років ХХ століття спостерігаються тенденції зниження споживання одягу. В цей час багато дизайнерів створюють свої колекції, фокусуючись на спрощенні візуальних образів і максимальній функціональності кожного предмета в колекції, початківцем в цьому була Donna Karan. Дизайн виробів загалом стає спокійним, беззвучним, непомітним і анонімним.

Пізніше ця концепція була запозичена дизайнерами та стилістами, які створили різні списки та переліки універсальних предметів, необхідних для створення основного гардеробу. Принципи формування основного гардеробу відповідають потребам сучасного суспільства, оскільки простий крій, нейтральна кольорова гама та універсальність предметів забезпечують функціональність, зручність та можливість легко комбінувати речі між собою, створюючи багато актуальних комплектів з обмеженою кількістю предметів одягу і аксесуарів.

Рис. 1. Приклади базового гардеробу

Споживачі базових гардеробів використовують свої речі кілька років, додаючи до гардеробу нові предмети щороку або ще рідше. Проте, практика показує, що кількість предметів одягу, які регулярно використовуються в повсякденному житті, не перевищує десять.

Наявність достатньо функціональних комплектів для різних ситуацій у гардеробі дозволяє сучасним споживачам рідше купувати новий одяг і вкладати кошти у дорожчі речі кращої якості. В результаті цього, тривалість експлуатації одягу збільшується. Розвиток такої позиції у суспільстві дозволить говорити про можливість зниження негативного навантаження модної індустрії на довкілля.

Література

1. Slavinska A., Matiukh S., Mytsa V., Syrotenko O., Dombrovska O. Devising a method for the interactive arrangement of structural elements of men's jacket models. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 2022, 1(115), pp. 56–66.
2. Slavinska, A., Mytsa, V., Syrotenko, O., & Dombrovska, O. Method of optimization of geometric transformations of design surfaces of a man's jacket. *IOP Conference Series: Materials Science and Engineering*, 2021, 1031(1), 012021.